

ЎЗБЕКИСТОН ВА АҚШ ЕТАКЧИЛАРИ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТ ҚИЛДИЛАР

23 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Америка Қўшма Штатлари Президенти Дональд Трампнинг телефон орқали мулоқоти бўлиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари суҳбат аввалида АҚШ Президентини яқинлашиб келаётган янги йил байрамлари билан табриклаб, дўст Америка халқига тинчлик-осойишталик, фаровонлик ва равақ тилади.

Дональд Трамп, ўз навбатида, Ўзбекистон етакчиси ва халқига ўзининг ҳамда АҚШ халқининг самимий саломи ҳамда табрикларини йўллаб, янги йилда бахт-саодат, муваффақиятлар ва янги зафарлар тилади.

Президентлар олий даражада эришилган келишувлар ижросининг боришини, шунингдек, Ўзбекистон — АҚШ стратегик шериклик муносабатларини янада ривожлантириш истикболларини батафсил кўриб чиқдилар.

Давлатимиз раҳбари Президент Дональд Трампнинг жорий йилда ички ва ташқи сиёсатда эришган муваффақиятларига юксак баҳо бериб, унинг ўтқир халқаро инқирозлар ва можароларни ҳал этиш борасидаги самарали саъй-ҳаракатларини алоҳида таъкидлади.

Икки томонлама сиёсий мулоқот ва алмашинувлар, айниқса, етакчилар даражасида фоллашиб, мамлакатларимиз ўртасидаги стратегик шериклиكنи ривожлантиришда янги босқични бошлаб бергани ва уни аниқ мазмун билан бойитгани мамнуният билан қайд этилди.

ТЎҚИМАЧИЛИК САНОАТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МАСАЛАЛАРИ КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев тўқимачилик саноатида 2025 йил якунлари ҳамда келгуси йил учун устувор вазифалар юзасидан тақдирот билан танишди.

Жорий йилда тармоқда эришилган натижалар, ишлаб чиқариш ва экспорт кўрсаткичларининг ўсиш динамикаси, шунингдек, 2026 йилга мўлжалланган мақсадли режалар атрофида кўриб чиқилди.

Қайд этилганидек, 2025 йилда тўқимачилик саноатида ишлаб чиқариш ҳажми 134 триллион сўмни ташкил этган. Хорижий инвестицияларни ўзлаштириш 2,1 миллиард долларга етган. Экспорт ҳажми эса 2,5 миллиард долларни ташкил этиб, ўтган йилга нисбатан ўсиш таъминланган. Тармоқда банд аҳоли сони 623 минг нафарга етгани, келгуси йилда ушбу кўрсаткични 650 минг нафаргача ошириш имконияти мавжудлиги таъкидланди.

2026 йилда пахта хомашёсини қайта ишлашни янада чуқурлаштириш ҳамда газлама, трикотаж ва тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш даражасини ошириш кўзда тутилган. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 147 триллион сўмга, экспортни эса 3,3 миллиард долларга етказиш мақсад қилинган.

Тармоққа 2,2 миллиард доллар хорижий инвестиция жалб қилиш режа қилинган. Бунинг эвазига 207 минг тонналик синтетик, аралаш ип, 397 миллион квадрат метрлик газлама, 224 миллион донна тикув-трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳамда 108 миллион квадрат метр мато бўйича қўшимча қувватлар барпо этилади.

Шу билан бирга, тармоқни барқарор ривожлантиришга тўқсинлик қилаётган айрим омиллар ҳам қайд этилди. Хусусан, пахта толасига бўлган талабнинг бир қисми импорт ҳисобига қопланаётгани, молиявий ресурслар қийматининг юқорилиги, ташқи бозорларда логистика харажатлари ортиши ва айрим йўналишларда малакали мутахассислар етишмаслиги соҳа олдида турган долзарб масалалар сифатида кўрсатиб ўтилди.



МУНОСАБАТ

КУНЧИҚАР ЮРТ МЎЪЖИЗАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ТАШАББУСЛАРИНИ БИРЛАШТИРГАН НУҚТА

Япония илғор замонавий технологиялар, юқори қийматли иқтисодийёт ва саноат ишлаб чиқариши, қайта ишлаш ва чиқиндисиз турмуш тарзига эришиш йўналишида жаҳоннинг етакчи мамлакатлари сафида туради. Ўзбекистон ва Японияни илдизлари Буюк ипак йўли даврига бориб тақаладиган кўп асрли тарихий алоқалар, ўзаро яқин менталитет, ўхшаш қадриятлар бoғлаб туради.

Японлар она табиятта бўлган ҳассос муносабати, атроф-муҳитни эъзозлаши билан жаҳонга намуна кўрсатади. Улкан тараққиёт йўлини инсон ва табиат билан ўзаро уйғунлаштира олган мамлакат сифатида биламиз Японияни.

Президентимизнинг 18-20 декабрь кунлари Японияга расмий ташрифи

Янги фармон — янги ҳуқуқий асослар

КОНСТИТУЦИЯВИЙ НАЗОРАТ
САМАРАДОРЛИГИ ЯНГИ БОСҚИЧДА

Бугун мамлакатимизда янги Ўзбекистонни барпо қилиш жараёнида давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳалари каби суд-ҳуқуқ тизимини демократлаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинлигини самарали ҳимоя қилиш бўйича тарихий аҳамиятга эга изчил қадамлар қўйилмоқда.

Жорий йил мамлакатимизда Конституциявий суд ташкил топганининг 30 йиллиги нишонланган бўлса, ана шу даврда туپланган миллий ва хорижий тажриба ҳамда илғор замонавий талаблар асосида суд фаолиятини янги босқичга кўтариш долзарб масалага айланди.

Президентимизнинг шу йил 18 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди фаолиятини янада такомиллаштириш ва замонавий рақамли технологияларни жорий этишга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони бу борадаги саъй-ҳаракатларнинг яна бир муҳим натижаси бўлди.

Ушбу фармонни узок кутилган тарихий ҳужжат десак, ҳеч ҳам муболага бўлмайди.

Президентимизнинг конституциявий одил судловга алоҳида эътибори натижаси ўларoқ ишлаб чиқилган мазкур фармон билан Конституциявий суд фаолиятини янада такомиллаштириш ва фаолиятига замонавий рақамли технологияларни жорий этиш, ички тузили-

ши қайта кўриб чиқилиб, конституциявий назорат самарадорлигини янги поғонага олиб чиқишнинг янги ҳуқуқий асослари вужудга келди.

Давоми 3-бетда

ЭКОЛОГИК СТИКЕР

ЭНДИ АВТОМОБИЛЛАРГА ТОИФАСИГА
ҚАРАБ МАХСУС ЁРЛИҚ ЁПИШТИРИЛАДИ

Ушбу жараён юртимизда Вазирлар Маҳкамасининг 2025 йил 28 ноябрдаги тегишли қарори билан тартибга солинмоқда. Унга кўра, Ўзбекистонда янги механизм — автотранспорт воситаларидан чиқариладиган зарарли моддаларни назорат қилишга қаратилган “экологик транспорт” тизими жорий этиляпти. Янги тизим билан 2026 йил 1 январдан бошлаб барча автотранспорт воситаларини экологик тоифа ва синфларга ажратиш ҳамда улар асосида экостикерлар бериш тартиби белгиланди.

Экологик стикерлар ҳақидаги маълумотлар аввалроқ пайдо бўлгани боис, юртимизда улар-

нинг жорий этилиши ва кейинроқ транспорт воситалари ҳудудларда ана шу экологик белгига кўра ҳаракатланишидан кўпчиликнинг хабари бор. Ҳатто одамлар орасида “Яқинда эски машиналар шахарга кира олмайди, чеклов ўрнатилди, фақат экологик тоза автомобилларгина кўчаларда ҳаракатланиши мумкин”, деган фикрлар пайдо бўлган. Яъни юртдошларимиз янги тизим ҳақида озми-кўпми хабардор. Аммо унинг қачондан бошлаб, қимларга амал қилиши, тартиб-қондалари ҳақида кўпчилик билмасди.

Давоми 4-бетда

Бахт – интилганники, ғалаба – курашганники! Келажакни мардлар, тарихни ғолиблар яратади. Ҳамиша олдинга қараб интилинг, баҳодир ўғлонларим, оқила қизларим!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Фахр

ТАРИХ ЯРАТАЁТГАН
ОЛТИН АВЛОД

Зафарлар залворли,
марралар улкан

Улуғ халқ қудрати жўш урган замон,
Оламни маҳлиё айлаган диёр!

Давлатимиз мадҳиясидаги ушбу мисралар Учинчи Ренессанс пойдеворини яратиш сари дадил қадам ташлаётган янги Ўзбекистоннинг бугунги ижтимоий-маънавий қиёфасини ўзида тўлиқ акс эттиради.

Дарҳақиқат, юртимизда эришилаётган оламшумул ютуқлар, “инсон қадри учун, инсон бахти учун” деган улуғвор тамойилни қарор топтириш йўлидаги улкан ислохотлар туфайли “қудрати жўш урган” халқимиз ақлий ва маънавий салоҳиятининг бугунги амалий натижалари том маънода дунёни ҳайратга солмоқда. Ватанимиз тарих учун жуда қисқа бўлган даврда кўлга киритаётган зафарлари ва кўзлаётган марралари билан оламни “маҳлиё айламоқда”.

Яқинда БААнинг Дубай шаҳрида ўтказилган, қитъамизнинг 35 давлатидан келган 1500 дан зиёд спортчи иштирок этган V Ёшлар параолимпиядасида юртдошларимиз кўлга киритган тарихий ғалаба ҳам халқимизнинг “улуғ қудрати”ни яна бир бор намойиш этди. Ёшларимиз Ўзбекистон паралимпия ҳаракати тарихида янги саҳифа очди — 99 олтин, 57 кумуш, 41 бронза медал билан умумжамоа ҳисобида Осиё қитъасида тенгсиз эканини исботлади.

Давоми 5-бетда

Янги фармон — янги ҳуқуқий асослар

КОНСТИТУЦИЯВИЙ НАЗОРАТ САМАРАДОРЛИГИ ЯНГИ БОСҚИЧДА



Мирзо Улуғбек АБДУСАЛОМОВ, Конституциявий суд раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист

Бошланиши 1-бетда

2022 йил 20 июнь куни давлатимиз раҳбари Конституциявий комиссия аъзолари билан учрашувдаги тарихий аҳамиятга эга нутқда “Конституциянинг олий юридик кучга эга экани, тўғридан тўғри қўлланиши, инсоннинг асосий ҳуқуқ ва эркинликлари ажралмас ва дахлсиз бўлиб, ҳар кимга туғилганидан бошлаб тегишли экани қайд этилмоқда. Буларнинг барчаси Асосий қонуннинг ҳимоячиси бўлган Конституциявий суд фаолиятини янада такомиллаштиришни тақозо этмоқда. Мазкур суд, бошқа судлардан фарқи ўлароқ, фақат Конституцияга бўйсунди ҳамда Асосий қонуннинг устунигли принципини таъминлайди. Бунда Конституциявий суд қонун чиқарувчи ҳамда ижро этувчи ҳокимият чикарган ҳужжатларда, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари устуворлигига оид конституциявий принцип ҳамда Конституция нормаларига амал қилинишга эътибор қаратади. Шу муносабат билан Конституциявий суд ишини тубдан ўзгартириш, унинг ваколатларини аниқлаштириш ҳамда ҳисобдорлигини ошириш лозим”, деган эди.

Ана шу маънода, тўпланган тажриба ва илгор хорижий амалиётни ҳар томонлама ўрганган ҳолда чуқур ва пухта ишлаб чиқилган ушбу фармон мамлакатимизда Конституциявий суднинг мустақиллиги ва конституциявий қонунийлигини таъминлашга таъсирини мустаҳкамлаш, фуқароларнинг конституциявий оидил судловга эришиш кафолатларини кучайтириш, шунингдек, суд жараёнларига замонавий ахборот технологияларини кенг жорий этишга қаратилгани билан янада аҳамиятлидир. Бу ҳужжат юртимизда конституциявий қонунийлигини таъминлаш ва жамиятда даволат принципларини қарор топтириш йўлидаги навбатдаги катта қадам эканини алоҳида таъкидламоқчиман.

Фармон конституциявий назорат самарадорлигини ошириш, Конституциявий суд фаолиятини янада такомиллаштириш, конституциявий оидил судловни амалга ошириш жараёнларини босқичма-босқич рақамлаштириш ҳамда “Ўзбекистон — 2030” стратегияси мақсад ва вазифаларига эришиш учун ўзига хос муҳим ҳуқуқий ҳужжатдир.

Айниқса, янги таҳрирдаги Конституциянинг 55-моддасида мустаҳкамланган ҳар бир шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилишни янада кучайтиришга қаратилгани билан аҳамиятли.

Бош мақсад — халқимизни рози қилиш

Янги конституциявий шароитда суверен, демократик, ҳуқуқий, ижтимоий ва дунёвий давлат барпо этиш йўлидан қатъий бораётган янги Ўзбекистон учун янги таҳрирдаги Конституциянинг ҳаётда тўғридан реал ўрни ва амалдаги таъсири нафақат давлат ҳокимияти, балки ҳар фуқаро учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Бунда Конституция фақат давлат тузилиши ва ҳокимият ваколатларини белгилаб бериувчи оидий қонун эмас, балки инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг энг олий даражада кафолати мустаҳкамланган асосий ҳужжат. Шу маънода, Конституция устунилигини таъминлаш механизми бўлган конституциявий назорат институтининг самарали фаолият юритиши ҳуқуқий давлатнинг асосий омилларидан биридир.

Конституциявий оидил судлов — демократик ҳуқуқий давлатнинг муҳим ва ажралмас белгиси. У конституциявий назоратнинг олий шакли, замонавий демократик давлатнинг алоҳида талаби, зарур институти бўлиб, Конституциянинг устунилигини таъминлаш ҳамда мамлакатимизда конституциявий қонунийлик муҳитини, инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари кафолатларини яратишининг ишончли гарови вазифасини ўтайди.

Унинг мазмун-моҳияти, аввало, Конституциявий судни фуқаролар ва юридик шахслар учун ҳақиқий ҳимоя воситасига айлантириш ғояси билан узвий боғлиқ. Давлатимиз раҳбари белгилаб берган устувор мақсадлар Конституция

“**КОНСТИТУЦИЯВИЙ СУД ЖАМОАСИ УШБУ ФАРМОННИ ОҒИШМАЙ АМАЛГА ОШИРИШ ВА УНДА БЕЛГИЛАНГАН ВАЗИФАЛАРНИ ИЖРО ЭТИШГА АСТОЙДИЛ КИРИШДИ. КОНСТИТУЦИЯВИЙ СУДДА ОЛИЙ СУД ВА БОШҚА МАНФААТДОР ИДОРАЛАР БИЛАН БИРГАЛИҚДА ҚОНУНЧИЛИККА МАЗКУР ФАРМОН ТАЛАБЛАРИДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР ТЎҒРИСИДА ТАКЛИФЛАР ИШЛАБ ЧИҚИШ УЧУН ТАЖРИБАЛИ СУДЬЯЛАР, МУТАХАССИС ВА ЭКСПЕРТЛАРДАН ИБОРАТ ТАРКИБДА ИШЧИ ГУРУҲ ШАКЛЛАНТИРИЛДИ.**

туциявий суд фаолиятини янада халқчил, очиқ ва самарали қилишни кўзда тутди. Хусусан, фуқаролар ва юридик шахсларнинг конституциявий оидил судловга эришиш имкониятларини кенгайтириш, уларнинг бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини тиклашга хизмат қилувчи механизмларни ривожлантириш устувор вазифа сифатида белгиланган. Бу ёндашув Конституцияни мавҳум нормалар йиғиндиси эмас, балки ҳар бир инсон ҳаётида амал қиладиган, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини реал ҳимоя қиладиган ҳужжат сифатида намоён этади.

Кейинги йилларда Конституциявий суд ишида анъанага айланиб бораётган ижобий амалиёт ҳам фаолиятимизда яхши натижа бермоқда. Очиқлик ва халқ олдиди ҳисобдорлик кучайтирилиши натижасида ҳар йилнинг ниҳоясида Конституциявий суд конституциявий судлов ишларини юритиш амалиётини умумлаштириш натижалари юзасидан Олий Мажлис палаталарига ва Ўзбекистон Президентига тақдим этидиган мамлакатдаги конституциявий қонунийликнинг ҳолати тўғрисида ахборотни очиқ суд мажлисида кўриб чиқиши йўлга қўйилди.

Мазкур ахборот фуқаролар ва юридик шахслардан келиб тушган мурожаатларни чуқур ўрганиш асосида, жумладан, Конституциявий судга бевосита Ўзбекистон Президентининг Халқ қабулхоналари ва Виртуал қабулхонаси орқали келиб тушган мурожаатлар таҳлили асосида тайёрланди. Унинг мурожаатларни эътиборсиз қолдир-

юзасидан белгиланган муддатларда Олий Мажлис палаталари ва Конституциявий судга ахборот киритиш тартиби йўлга қўйилмоқда.

Чунки фуқаролар Конституциявий суднинг бевосита ваколатига тааллуқли бўлмаган, аммо бошқа давлат идоралари ваколати доирасидаги конституциявий ҳуқуқларга оид масалалар, уларнинг қарорларидан норози ёки лозим даражада бажарилмаслиги тўғрисидаги шикоятлари мазмунини умумлаштирилган ҳолда йиллик ахборотда ўз аксини топмоқда. Бундай муаммолар Конституциявий суднинг ҳар йилги ахборотида муҳокамага қўйиш йўли билан ҳал этилмоқда. Бу каби конституциявий механизмлар том маънода инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш бўйича давлатнинг олий мақсадига эришишда, халқимизни рози қилиш борасида бирга ҳаракат қилишга ундамоқда.

Фармонда Конституциявий судга келиб тушаётган мурожаатларни кўриб чиқиш тартибини янада такомиллаштириш бўйича ҳам муҳим қондалар белгиланди.

Жумладан, Конституциявий судга тўғридан тўғри мурожаат қилиш ҳуқуқи субъекти бўлмаган фуқаро ёки юридик шахс томонидан Конституциявий судга тааллуқли масала юзасидан йўлланган мурожаатни энди Конституциявий судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга бўлган субъектга юбориш белгиланди.

Бунда Конституциявий судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга бўлган субъект томонидан фуқаро ёки юридик шахснинг муро-



маслик, конституциявий қонунийлиқни мустаҳкамлаш бўйича халқимиз билдираётган ўринли эътирозлар ҳисобга олинишидаги аҳамияти ортб бормоқда.

Жумладан, Конституциявий суд йиллик ахборотларида 2018 йилда — 7 та, 2019 йилда — 5 та, 2020 йилда — 6 та, 2021 йилда — 4 та, 2022 йилда — 7 та, 2023 йилда — 14 та, 2024 йилда — 15 та тақлиф ва тавсия юборилган. Бироқ мазкур ахборотда кўрсатилган конституциявий қонунийлиқни таъминлаш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш давлат органлари учун тавсиявий характерга эга.

Мамлакатимиздаги халқчил сиёсат натижасида соҳа ва ҳудудлардаги муаммолар, одамларнинг адолатли тақлифлари ўрганилиб олиш, тадбиркорликни ривожлантириш учун зарур шароитларни яратиш барча раҳбарларнинг энг устувор вазифаси бўлиши кераклигини алоҳида таъкидлайди.

Ана шу жиҳатлар эътиборга олиниб, фармонда Конституциявий суднинг мамлакатдаги конституциявий қонунийлик ҳолати тўғрисидаги ахборотида қайд этиладиган тақлиф ва тавсияларни амалиётга жорий этишининг самарадорлиги ва натижадорлигини ошириш, амалга ошириш механизмининг такомиллаштирилишини ўзига хос ечими мустаҳкамланди.

Хусусан, биринчидан, ахборотда қайд этилган тақлиф ва тавсияларни кўриб чиқиш натижалари юзасидан чора-тадбирлар режасини Олий Мажлис палаталари кенгашларининг қўшма қарори билан тасдиқлаш ҳамда унинг амалга оширилиши устидан назорат ўрнатилиши белгиланди.

Иккинчидан, масъул давлат органлари томонидан Олий Мажлис палаталари кенгашлари тасдиқлаган чора-тадбирлар режасида назарда тутилган топшириқлар ижроси

жаатидаги масала Конституциявий судга киритилмаган ҳолатларда муаллифга унинг мурожаатидаги масалани Конституциявий судга киритишга асос мавжуд эмаслигини тушунтирган ҳолда хабар бериш ва Конституциявий судга ахборот тақдим этиш амалиёти жорий этилмоқда.

Янги таҳрирдаги Конституциянинг 133-моддасига мувофиқ фуқаро ва юридик шахслар, агар суд орқали ҳимоя қилишнинг бошқа барча воситаларидан фойдаланиб бўлинган бўлса, судда кўриб чиқилиши тугалланган мунайин ишда суд томонидан ўзига нисбатан қўйланган қонуннинг Конституцияга мувофиқлиги тўғрисидаги шикоят билан Конституциявий судга мурожаат қилишга ҳақли.

Шунингдек, қонунчиликда Конституциявий судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга бўлган 14 та субъект — Олий Мажлис палаталари, Президент, Вази́рлар Маҳма́си, Оmbудсман, Болалар ombудсмани, Бизнес ombудсман, Ҳўжўри Кенгес, Қонунчилик палатаси депутатлари, сенаторлар, Олий суд, Бош прокурор, Ҳисоб палатаси, Инсон ҳуқуқлари бўйича Миллий марказ белгиланган.

Амалиётга мурожаат қилсак, Конституциявий судга мурожаат қилиш ҳуқуқи субъекти бўлмаган фуқаро ва юридик шахс томонидан судга тааллуқли масала юзасидан мурожаатлар 2021 йилда 251 та, 2022 йилда 175 та, 2023 йилда 149 та, 2023 йилда 289 та, 2025 йилнинг ярида 135 тага ташкил этган. Бу тоифадаги мурожаатлар мурожаатчига қайтариб келинаётган эди.

Бундан бўён фармон асосида Конституциявий судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга бўлган субъект томонидан (асосли бўлган тақдирда) фуқаро ва юридик шахс манфаатида Конституциявий судга масала киритилишини таъминлайди.

Бир сўз билан айтганда, конституциявий оидил судловга эришиш имкониятларини кен-



гайтириш йўналишида фуқаролар ва юридик шахсларнинг Конституциявий судга мурожаат қилиш тартиби соддалаштирилиб, ортиқча бюрократик тўсиқ ва оворгарчиликларнинг олди олинади. Шу орқали ҳар бир шахснинг бузилган конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш имконияти оширилади.

Конституциявий суд фаолияти ислохотларга ҳамоҳанг ривожланади

Конституциявий суд фаолиятини такомиллаштириш масаласи сўнгги йиллардаги кенг қамровли суд-ҳуқуқ ислохотларининг мантӣқий давомидир. 2023 йил 30 апрелда ўтказилган умумхалқ референдумида янги таҳрирдаги Конституция қабул қилиниши билан конституциявий шикоят институти конституциявий даражада мустаҳкамланди. Фармонда белгиланган нормалар эса ана шу конституциявий механизмларни амалиётда тўлақонли ишлатиш учун зарур ташкилий ва рақамли ечимларни белгилла берди.

Фармоннинг ҳуқуқий мазмунини ва аҳамиятини таҳлил этганимизда уни шартли равишда бир нечта йўналишга ажратиш мумкин. Биринчи йўналиш фуқароларнинг Конституциявий судга мурожаат қилиш имкониятларини янада кенгайтиради.

Иккинчи йўналиш — конституциявий шикоят қилиниши натижалари самарадорлигини

Фармон конституциявий шикоятнинг натижадорлигини таъминлайди. Бу ўзгаришлар конституциявий шикоятни формал нормадан ҳақиқий ишлайдиган ҳуқуқий ҳимоя воситасига айлантиради, инсон ҳуқуқларини суд орқали ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтиради.

Рақамлаштириш тезкорлик ва шаффофликни оширишга хизмат қилади

“Ўзбекистон — 2030” стратегиясида қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада демократлаштириш устувор вазифалар сифатида белгиланган. Конституциявий суд фаолиятини такомиллаштириш ва рақамлаштириш ана шу мақсадларга тўла мосдир.

Конституциявий назоратнинг кучайиши ҳуқуқий барқарорликни мустаҳкамлайди, инсон қадрини ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш кафолатларини оширади, давлат ва жамият ўртасидаги ҳуқуқий ишончини кучайтиради. Бу эса умумий тараққиёт мақсадлари учун муҳим пойдевор бўлади.

Фармонни ишлаб чиқиш чоғида Австрия, Германия, Корея Республикаси, Индонезия, Туркия, Россия Федерацияси, Қозоғистон, Қирғиз Республикаси каби мамлакатларнинг тажрибаси ва қонун ҳужжатлари эътиборга

базаларидан электрон сўровлар орқали олиш имкониятлари таъминланади.

Бундай рақамлаштириш фуқаролар учун қулайлик яратади, ортиқча қозғозбозликни камайтиради, иш юритиш сифатини ва суд қарорларини қабул қилишда тезкорликни оширади.

Суд ҳокимиятига ишонч — ҳуқуқий давлат барқарорлигининг муҳим шартини. Суд мажлисларининг очиқ ўтказилиши, жонли эфирлар орқали жамоатчиликка тақдим этилиши, қарор ва маълумотларнинг очиқ эълон қилиб борилиши Конституциявий судга нисбатан ишончнинг мустаҳкамлайди.

“Е-KSUD” доирасида суд мажлисларини интернет орқали жонли эфирда трансляция қилиш, ахборотни интерактив тарзда тақдим этиш, фойдаланувчилар учун қулай хизматлар яратиш орқали Конституциявий суд фаолиятида шаффофликнинг янги маданий шакллари. Очиқлик орқали эса жамиятда Конституцияга ҳурмат, ҳуқуқий онг ва маданият юксалади.

Конституциявий суд жамоаси ушбу фармонни оғишмай амалга ошириш ва унда белгиланган вазифаларни ижро этишга астойдил кирилади. Конституциявий судда Олий суд ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда қонунчиликка мазкур фармон талабларидан келиб чиқадиган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисида тақлифлар ишлаб чиқиш учун тажрибали судьялар, мутахассис ва экспертлардан иборат таркибда ишчи гуруҳ шакллантирилди.

Конституциявий суднинг 2025 йил 19 декабрдаги қарори билан “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2025 йил 18 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди фаолиятини янада такомиллаштириш ва замонавий рақамли технологияларни жорий этишга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-253-сонли фармони ижросини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар дастури” тасдиқланди ва ижрога қаратилди. Дастур билан фармоннинг мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказиш, унда белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, Конституциявий суд фаолиятига рақамли технологияларни жорий этиш бўйича тадбирлар аниқ белгилла олинди.

Фармон давлатимиз ҳуқуқий ҳаётида улкан аҳамиятга эга ҳужжат. Унинг ижроси натижасида мамлакатимизда конституциявий назорат самарадорлиги сезиларли даражада ошадди, фуқароларнинг Конституцияда мустаҳкамланган ҳуқуқ ва эркинликлари янада ишончли ҳимояланади.

Конституциявий суд фаолиятида очиқлик, рақамлаштириш, институционал мустақиллик ва таъсирчанлик йўналишларидаги ўзгаришлар суд органини янада замонавийлаштириш, самарасини оширади ва фуқароларга яқинлаштиради. Бу жараёнда парламент ва ҳукумат, суд ҳокимияти органлари ҳамкорлиги муҳим.

Ушбу фармон талабларининг изчил ижроси Конституция устуворлиги ва адолат тантанасини мустаҳкамлайди ҳамда “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида белгиланган улуг мақсадларни рўёбга чиқаришга хизмат қилади.

Фармон Ўзбекистон Президенти фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликлари, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунларига рноя этилишининг қафидидир, деган конституциявий нормани амалиётда янада самарали таътиб этишга кўмаклашади.

Энг муҳими, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суднинг давлат ҳокимияти органлари тизимидаги ролини, фуқароларнинг Конституциявий судга ишончини ошириш, шунингдек, уларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоясини таъминлашга кенг имкониятлар яратади.



Фахр

Шухрат ОРИФ,
Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси аъзоси, шоир

Бошланиши 1-бетда

Чексиз фахр берадиган жиҳат шуки, мазкур турнир давомида Ўзбекистон мадҳиши қарийб 100 марта янгради!

Футбол бўйича миллий терма жамоамиз тарихда илк бор жаҳон чемпионати йўлан-масини қўлга киритди. Талабаларимиз Халқаро ёзи университетда ўйинларида 116 давлат орасида илк бор кучли 15 талikka кирди, Марказий Осиёда биринчи бўлди.

Шахматчимиз Жаҳохир Синдорев 19 ёшида жаҳон кубоги соҳиби бўлганида кўксимиз тоғдек кўтарилди!

Ватанимиз фарзандларининг бундай буюк зафарлари бутун чиндан ҳам “улуг халқ қудрати” жўш ураётгани” ва халқимиз “оламни маҳлиё айлаётгани”нинг ёрқин далилидир.

Давлатимиз раҳбари мустақиллигимизнинг 34 йиллигига бағишланган тантанали маросимда ёшларга мурожаат қилиб, фахру гуруҳимизга лойиқ ўғил-қизларимиз тимсолида бўлгуси хорамийлар, берунийлар, ибн синоларни қўришни таъкидлаган эди.

“Бугунги ёшларимизнинг овози, гоё ва ташаббуслари, куч-гайрати барча соҳа ва тармоқларга чўқур кириб бормоқда. Улар халқимизнинг неча йиллик оруз-армонларини реал ҳақиқатга айлантирмоқда”, деди Президентимиз.

Ҳозир дунёдаги энг етакчи олийгоҳларда 2000 дан зиёд талабамиз таҳсил олмақда. Утган йилги юртимиз ёшлари нуфузли 500 таликдан жой олган олийгоҳларга ўқишга кириш бўйича Марказий Осиёда пешқадам бўлди.

2025 йилда юртимиз ўқувчилари томонидан фан олимпиадалари тарихида янги натижа қайд этилди: 29 та халқаро фан олимпиадасида жами 210 та медаль қўлга киритилди. Хусусан, ўқувчиларимиз 40 олтин, 78 кумуш, 92 та бронза медалга эга чиқди. Бу халқимиз буюк салоҳиятининг намоёйиши эмасми?!

Шу ўринда қисқаш учун рақамларни келтириб ўтайлик. 2019 йилда — 30 та, 2020 йилда — 25 та, 2021 йилда — 45 та, 2022 йилда — 41 та, 2023 йилда — 96 та, 2024 йилда — 128 та медаль қўлга киритилган эди.

Юртимиз ўқувчи қизлари илк марта Европа қизлар математика олимпиадаларида қатнашди ҳамда 1 кумуш, 2 бронза медаль соҳиби бўлди. Бу натижалар шунчаки рақамлар эмас. Улар аждодларимизнинг узок йиллик оруз-армонлари, халқимизнинг бунёдкор руҳини ўзида ифодалайди. Бундай оламшумул ютуқлар янги Ўзбекистонда олтин авлод камолга етаётгани ҳамда мамлакатимиз кўзлаётган улкан марралар реал ва ҳаётий заминга эга экани ҳақида бутун дунёга жар солмоқда.

Халқни уйғотаётган ўзгаришлар

Ҳар бир кунимиз, ҳаётимизда содир бўлаётган янгиланишлар янги Ўзбекистон гоёси амалда қудратли ҳаракатга айланганини бот-бот исбот этаётди. Қаерга қараманг, тарихий воқеаларга гувоҳ бўласиз. Ҳар бир кунимизда унум, ўсиш бора!

Бу оламда ҳеч бир ҳодиса ёки натижа ўз-ўзидан юзага чиқмайди. Ҳар бир юксалишнинг ортида тинимсиз меҳнат, улуғвор гоғлар ва хайрли ташаббуслар мужассам. Шу маънода, бугун ёшларимиз қўлга киритаётган салмоқли зафарларни кейинги 8-9 йилда мамлакатимизда амалга оширилган кенг қўламли ислохотлар самараси десак асло ҳато бўлмайди. Тизимли ва муқаррар тус олган бу ислохотлар миллатимизни руҳан уйғотмоқда, жамиятимизга бунёдкор гоғларни олиб



ТАРИХ ЯРАТАЁТГАН ОЛТИН АВЛОД

қирмоқда ва шу тариқа одамларни ҳаракатга келтирмоқда. Энг муҳими, узоқни ўйлаб, изчил олиб борилаётган бу сайё-ҳаракатлар халқимизнинг маънавий ва ақлий салоҳиятини юзага чиқаряпти.

Ёшларимизнинг халқаро спорт майдонларидаги шонли ютуқларига Ўзбекистонни чинакам спорт мамлакатига айлантириш мақсадида қўрилаётган тизимли чора-тадбирларнинг амалий натижаси сифатида қараш лозим. Истиқболли ўғил-қизларимизга атаб Тошкентда барпо этилган улкан Олимпия шаҳарчаси, юртимиз тарихида биринчи марта ташкил этилган, замонавий таълим ва билим берадиган Футбол академияси янги истеъдодлар ва янги чемпионлар учун рамзий маънода бешик бўлиши шубҳасиз!

“Президент олимпиадаси” ўйинларига асос солинганнинг ўзи катта воқеа! Мазкур мусобақанинг саралаш босқичларига 100 мингдан зиёд ўғил-қиз жалб қилингани ва якуний турнирда 3000 га яқин спортчи иштирок этгани Ўзбекистон спортини ноёб тизим бўлиб шаклланигани яққол кўрсатиб берди. Қатъий ишонч билан айтиш мумкинки, илк бор ўтказилган ва қизгин курашларга бой бўлган “Президент олимпиадаси” ёшларимиз қалбига олимпиада руҳи, олимпиада гоғларини олиб кирди ҳамда уларнинг жаҳон арена-лари сари дадил боришида катта тажриба ва маҳорат мактаби бўлиб хизмат қилади.



“Янги Ўзбекистонда истеъдод эгаларини рағбатлантириш ва уларга кенг йўл очиб ёшларга оид давлат сиёсатининг муҳим йўналишларидан бири сифатида белгиланган. Мамлакатимиз тараққиётининг сўнгги йиллардаги архитектурасини таҳлил қилсангиз, ёш авлод ресурсини ривожлантириш ва юзага чиқариш масаласига ҳар қачонгидан устувор ўрин берилаётганига амин бўласиз. Чиндан ҳам ёшлар — янги Ўзбекистоннинг энг катта бойлиги, бебаҳо хазинаси!”

Таълим соҳасидаги ислохотлар ҳам жуда залворли. Сўнгги саккиз йилда хусусий сектор билан бирга боғчалардаги ўғиллар 2,5 миллионга, қамров 78 фоизга етказилди. Янги мактаблар барпо этилгани ва мавжудларни кенгайтирилгани ҳисобига қўшимча 1 миллион ўқувчи ўрни очилди.

Шу даврда олий таълимдаги қамров 9 фоиздан 42 фоизга етказилгани тизимда юз берган кескин бурилишнинг амалий маҳсулидир. Олий ўқув юртлири талабаларининг 53 фоизини хотин-қизлар ташкил этаётгани ҳам алоҳида эътиборга молик. Олийгоҳларда таълим олаётган хотин-қизлар ҳам маънан, ҳам ақлан етуқликка эришиб, келгусида жамиятимиздан муносиб ўрин топиши ва матуриятли она бўлиб ҳар жиҳатдан баркамол авлодини тарбиялашга ҳисса қўлиши исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир.

Таълимдаги янгиланишларнинг дастлабки куртаклари ҳаётимизда бўй кўрсатмоқда. Мактабларимизда бу йилдан бошлаб ижобий натижага эришилди, яъни республикадаги 3 та умумтаълим муассасаси битирувчилари олий ўқув юртлирига кириш бўйича 100

“Бугун Ўзбекистон эришаётган оламшумул ютуқлар тасодифий эмас. Ватанимизда “улуг халқ қудрати”ни жўш урдириб, минглаб истеъдод эгаларини майдонга олиб чиқаётган кенг қўламли, пухта ўйланган, изчил ва аниқ манзилли ислохотлар амалга оширилмоқда. Янги Ўзбекистоннинг оламни маҳлиё айлаётган улкан зафарлари Президентимизнинг халқимизни қачондир ёки эртага эмас, айнан бугун бахтли қилиш истагидаги оқилона сиёсатининг жаҳоний акс садоси десак, ҳато бўлмайди.”

физикл натижага эришиб. Қорақўл туманидаги мактаб-интернат, Навоий шаҳридаги 1-ихтисослашган мактаб-интернат, Жиззах шаҳридаги Ҳамид Олимжон ва Зулфия номидаги ижод мактабининг бу ютуғи таълимдаги туз янгиланишларининг меваси.

Жисмоний тарбия ва спортни омалаштириш, таълим тизимини ислох қилишга қаратилган чора-тадбирлар қўламли кенг ва улур моҳиятган миллий гуруҳ ҳамда эркин тафаккурга эга, ўзини юрт тақдирига дахлдор деб биладиган баркамол шахсларни тарбиялашга қаратилган. Ислохотларнинг амалий



тизимли ислохотлар лозим эди. Жамиятга янги гоғлар, қақирқилар керак эди. 2019 йилда Президентимиз ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича 5 та муҳим ташаббусни илгари сурди. Утган қисқа муддатда салмоқли сайё-ҳаракатлар бажарилди. Шу мақсадда қўлаб дастурлар қабул қилинди. Ёшларнинг мусика, рассомлик, адабиёт, театр кабиларга қизиқишини ошириш бўйича 840 та маданият маркази, 219 та “Баркамол авлод” болалар мактаби, 10 минг 182 та умумтаълим мактабида 93 минг 385 та тўғарак фаолияти йўлга қўйилди ва уларга 12 миллион 400 минг ўғил-қиз қамраб олинди.

Истеъдодли ёшларни барвақт аниқлаш ва қўлаб-қувватлашга қаратилган кўлаб халқаро ва республика кўрик-танловларининг мунтазам ўтказиб келинаётгани, ёшлар учун “Келажак бунёдкори”, “Мард ўғлон” ва Зулфия номидаги давлат муфототларининг таъсис этилгани ҳам навқирон авлод вақиллари учун янги имкониятлар эшигини очмоқда. Мисол учун, маданият ва санъат йўналишида ташкил этилган лойиҳа ва танловларга жами 3,2 миллион ёш жалб қилинган.

Маҳалладан иқтидорли ёшларни саралаш, истеъдодини намоёйиш этишига шариот яратиш мақсадида 26 та танлов ва мусобақадан иборат 5 босқичли (маҳалла — сектор — туман — вилоят — республика) “Беш ташаббус олимпиадаси” ўтказилиб, 13 миллиондан ортиқ ёш жалб этилди.

Ёшларнинг замонавий билимлар ва ахборот технологияларига қизиқишини ошириш масаласи ҳам давлатнинг доимий эътиборида. 2025 йилда “Бир миллион дастурчи” лойиҳаси доирасида 325 минг йигит-қиз ўқитилди. Шунингдек, ёшлар стартапларини

иқтидорли ёшлар билан ишлашнинг ягона ва самарали тизимига асос солинди. Шу мақсадда давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 9 сентябрдаги фармонида асосан Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактабларни ривожлантириш агентлиги ташкил этилди. Юртимизда ижод мактаблари, ихтисослаштирилган таълим муассасалари ва Президент мактаблари каби янги моделдаги мактаблар пайдо бўлди. Бундай таълим модели жаҳондаги ноёб ҳодиса.

Ийиг-қизлар орасида китобхонлиқни ривожлантириш мақсадида аънавий ўтказиб келинаётган “Ёш китобхон” республика танлови ўқувчилар орасида омалашиб, катта ҳаракатга айланди. Бу танлов 5 миллиондан зиёд ёшни қамраб олди. Шу кунгача мазкур танловнинг



қўлаб-қувватлаш бўйича венчур сармоя маблағи 1 миллиард долларга етказилиши ва мактабларда ўқувчилар учун “моҳирлик ва бизнес соати” киритилиб, уларнинг гоғсини стартапга айлантиришга 100 миллион сўм грант йўналтирилиши белгиланди.

Ийиг-қизлар орасида китобхонлиқни ривожлантириш мақсадида аънавий ўтказиб келинаётган “Ёш китобхон” республика танлови ўқувчилар орасида омалашиб, катта ҳаракатга айланди. Бу танлов 5 миллиондан зиёд ёшни қамраб олди. Шу кунгача мазкур танловнинг

2025 йил 24 декабрь, 268-сон

5

мактабларга 78 мингга яқин ўқувчи қамраб олинган ва уларга 9000 педагог таълим-тарбия бериб келмоқда. Бу йилдан тизимда ўқувчиларни нуфузли олий таълим муассасаларига мақсадли тайёрлашга қаратилган “Президент иқтидорли фарзандлари” ташаббусини қўлаб-қувватлаш бўйича миллий дастур йўлга қўйилди.

Иқтидорли ёшларни аниқлаш, танлаш, ўқитиш ва тарбиялаш, ёш истеъдодларини янада қўлаб-қувватлаш ва рағбатлантиришда янгича ёндашувга асосланган ушбу тизимнинг муҳим ўрнини, келинг, ижод мактаблари мисолида таҳлил қилайлик.

Ижод мактаблари бадиий адабиёт ва ижоднинг бошқа турларига қизиқадиган иқтидорли ўқувчиларни саралаб олиш орқали интеллектуал салоҳияти ва ижодий истеъдодини янада ривожлантиришга мўлжалланган давлат умумий ўрта таълим муассасасидир. Айни вақтда ҳудудларда Абдулла Қодирий, Исроҳон Ибрат, Оғаҳий, Ҳамид Олимжон ва Зулфия, Абдулла Орипов, Эркин Воҳидов, Ибройим Юсупов, Ҳалима Худойбердиева, Муҳаммад Юсуф каби миллимиз оидинлари номидаги ижод мактаблари ишламоқда. Уларда 1928 нафар ўқувчи, яъни шунча иқтидор эгаси ўқимоқда.

Улардаги таълим жараёни Ёзувчилар уюшмасининг ҳудудий бўлиmlарини билан яқин ҳамкорликда ташкил этилади. Уюшма аъзолари мунтазам равишда ижод мактабларида ўқувчиларнинг ижодий истеъдодини ривожлантиришга қаратилган машғулотлар ўтади.

Шунингдек, 2024 йилдан буён ижод мактабларида таҳсил олаётган ўқувчиларнинг аънавий “Зомин” ёш ижодкорлар семинарида иштирок этиши тажрибаси йўлга қўйилган. Унда голиб бўлганларнинг “Менинг биринчи китобим” лойиҳаси доирасида биринчи ва иккинчи китоблари шу кунгача 10 минг ажадада чоп этилган. Бундан ташқари, ижод мактаблари ўқувчиларининг ижод намуналарини бериштирилган “Ижод боғидан гулдаста” тўпламининг 6 та сони нашр этилди. Жорий йилдан ижод мактаблари ўқувчилари иштирокида ижод адабиётининг дурдона асарларини аудио шаклига келтириш йўлга қўйилиб, ҳозир бу каби аудиокитоблар сони 55 тани ташкил этмоқда.

Ижод мактабларида замонавий билим тенденцияларига ҳам алоҳида ўрин берилмоқда. Хусусан, Абдулла Орипов ва Исроҳон Ибрат номидаги ижод мактабларининг ўқув дастури халқаро IB талабларига тўлиқ мослаштирилди.

Бу мактабларда ўқувчиларнинг иқтидори таълим давридаёқ сайқалланмоқда. Сўнгги 6 йилда ижод мактаблари битирувчиларининг олий таълим муассасаларига кириш кўрсаткичи 57 фоиз ўсиб, бугун 100 фоизни ташкил этмоқда. Жорий йилда маҳаллий олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларида Ҳамид Олимжон ва Зулфия номидаги ижод мактаби битирувчилари ўртача 178,4 балл кўрсаткичи билан республикада иккинчи, Эркин Воҳидов номидаги ижод мактаби 175 балл билан учинчи, Абдулла Орипов номидаги ижод мактаби 174,3 балл билан тўртинчи, Исроҳон Ибрат номидаги ижод мактаби эса 168,9 балл тўплаб, тўққизинчи ўринни эгаллаб, етакчи 10 та мактаб рўйхатида кирди.

Жорий йилда Эркин Воҳидов ҳамда Ҳалима Худойбердиева номидаги ижод мактабларини тамомлаган битирувчилар дунё рейтингига илғор 200 таликки кирувчи нуфузли хорижий олийгоҳларга ўқишга қабул қилинди.

Бугун Ўзбекистон эришаётган оламшумул ютуқлар тасодифий эмас. Ватанимизда “улуг халқ қудрати”ни жўш урдириб, минглаб истеъдод эгаларини майдонга олиб чиқаётган кенг қўламли, пухта ўйланган, изчил ва аниқ манзилли ислохотлар амалга оширилмоқда. Янги Ўзбекистоннинг оламни маҳлиё айлаётган улкан зафарлари Президентимизнинг халқимизни қачондир ёки эртага эмас, айнан бугун бахтли қилиш истагидаги оқилона сиёсатининг жаҳоний акс садоси десак, ҳато бўлмайди. Бу сиёсатнинг меваси бўлиб кашф этилган, чинакамига қадр топаётган ва сафлари тобора кенгайиб бораётган истеъдодли ёшлар — Ватанимизнинг олтин авлодидир! Ғуруримиз тимсоли бўлган бу авлодининг овози жаҳон сахналарида тобора баландроқ янграмоқда ва улар ўз ақлий салоҳияти, маънавий камолоти билан янги Ўзбекистоннинг шонли тарихини яратмоқда.

